

премошћење

Хју Мекдермид

ЧАША ЧИСТЕ ВОДЕ

*У дезоксидацији и јоновној оксидацији водоника у калди воде
јред собом имамо, заиста – бар када је у јидијању снага – еидијом
свеј живојиа... Сагоревање уља да би се јокренуо гвондени јо-
чак разликује се само јо дејиаљима, не и сушјински, од разлага-
ња снаге да би се изазвало њено конценјровање.*

Џејмс Хинтон

*Морамо имајии на уму да његова анализа није извршена јујием
инјелектја, већ нејосредним радом инјуиције; да је он био кадар,
да јиако кажем, да окуси водоник и кисеоник у чаши воде.*

Олдос Хаксли (О Д. Х. Лоренсу)

Хвала чистие воде је цесја у гелској јоезији.

В. Џ. Вотсон: Bàrdachd Ghàidhlig¹

Изложи чашу чисте воде сунчевом оку!
Те две ствари разликује тек
Једва уочљиво треперење воде,

¹Гелска поезија (шкотски гелски) (јрим. јрев.)

Најприближнија могућа аналогија
Са суштином људског живота (још
Теже видљивом).
Све што можеш опазити лакше – одбаци;
Неживо је, није вредно гледања.
Танана је и неописива разлика
Између две чаше чисте воде незнатно
Различитих хемијских састава.
Два људска живота нису различитија;
Воду не описују боје; живот
Црнца није друкчији од белчевог.
Но животи житеља оближњег сиромашког насеља
Подсећају ме – као и животи
Свих најсиромашнијих људи света
(Они су главни предмет мога занимања)
– Мање на чашу воде између Сунца и очију,
А више на осећање оних што су видели
Сакоа и Ванцетија² у ћелији на вече
Њиховог погубљења.

Ноћас сам сањао како један Његов анђео
Извештава Анђела-записничара
О стању људског живота.
Погледај кожу између свог палца и кажипрста.
Види кривудање њених бразди –
Толико тога се може изразити пуким
Спајањем и раздвајањем та два прста!
Смотри непрекидне мене облика –
Безбројне мале гестове, чуда
Палца и кажипрста при гестикулацији.
Имај на уму изразе које зна да направи рука,
Имај на уму: један покрет неки пут каже
Више од милиона речи –
Опуштање шаке, стезање песнице, пуцкетање прстију;
Палац уперен навише или наниже; уздигнута шака што
Благосиља и шака згрчена од страсти, те
шаке при молитви –

² Никола Сако и Бартоломео Ванцети, италијански анархисти осуђени на смрт и погубљени у Масачусетсу (САД) 1927. године, због пљачке и убиства благајника и његовог чувара. Сакоова и Ванцетијева умешаност у поменуте злочине, извршене у време „Црвене панике” (1918—1921) — политички најрепресивнијег периода америчке историје — и дан-данас се махом оспорава. (*џрим. џрев.*)

Добродошлица, дозвола удаљавања, молитва, аплауз
И још милион других знакова, одвећ дискретних, незнатних,
Одвећ набијених значењем да би могле да их опишу речи -
Универзални, свакоме разумљиви језик.
И – анђелов извештај о људском животу
Беше једна једина кретња – ништа више;
Сто година живота на земљи беше
Њоме сумирано, ниједан
Детаљ не оста пропуштен или би погрешно процењен
У том непојамно компликованом трену.
Једини облик комуникације између два човека
Којом се саопштава нешто што вреди чути
– Скривена бунарска вода; прст судбе –
Покреће се као та вода, као анђеоло, тронут.
Истина је најређа ствар, а живот
Најнежнија, најненаметљивија кретња уопште.
Не знам је ли тако свуда у свету,
Али код житеља локалног сиромашког насеља
Препознајем то несамерљиво треперење, ту
Деликатну игру малих знакова који
Не само да казују више од свег говора,
Већ и од свега кадрога да говори –
Више од свега што може да говори, да зна и буде.
Једино тамо проналазим углавном то –
Свако понаособ јесте драматична целина,
„Агон” безвремене пуноважности.

Дужност нам је да ослободимо ону воду, да
Правимо такве кретње,
Да помогнемо човечанству да се отресе
Свега испреченог између живота и Сунца,
– Квинтесенције ма ког живота и Сунца –
Да пригушимо сав звук осим обраћања Богу,
Да зауставимо све кретње осим спомињаних.
Индија је пре више векова имала шансу
И Индија ју је пропустила,
Постала је цин-каљуга у коју се воде не
Пробијају, џунгла метежа без свхре,
Какофонија глупих гласова што гуше још-увек-тих-глас.
Сада је ред на нас; прозива се Келт.

Ова мала земља може надвладати цео свет зла,
Као Лакедемоњани војске Персије.

Корнвол³ – срце Гелства – мора се заложити за окончање
 Контроле било ког човека од стране ма ког другог, за
 Крај читаве Владе (јер
 Влада је тек монопол насиља);
 За избијање оне воде из стене Капитализма;
 За крај загађења и магле
 Којима су паклени интереси приватног
 Власништва над земљом, погонима, кредитом
 Искварили и заклонили од сунца, од
 Гестова истине, од гласа Бога,
 Стотине и стотине милиона људи,
 Порекли живот и слободу са којима ови беху рођени
 И у замену им подметнули грозну карикатуру
 – Хипокритични, потонули у веровање
 Да припадају људском роду,
 При чему ни промил њиховог бића
 Не показује ни зрачак живота
 Испод наслага нечисти у њима.
 Док не стигне тај дан, сваки прави човек
 Треба да одбаци све остало и буде са последњима,
 Са најсиромашнијим људима – на дну
 Најдубљег бунара (где је истина),
 Где је само истина –
 Истина што треба да сија као Сунце
 С монополом на покрет и звуком налик причању Богу...

ХЈУ МЕКДЕРМИД (псеудоним Кристофера Мареја Грива, 1892–1978)
 један је од најзначајнијих шкотских песника минулог века. Оснивач Шкотског
 литерарног препорода, покрета из година између светских ратова, начинио је
 сопствени језик – Lallans – од више шкотских дијалеката, и на њему написао
 своје најпознатије дело, *Пијан човек злега у чичак* (1926). Од друге половине
 тридесетих надаље пише махом на енглеском, све више претпостављајући
 значење звуку своје поезије. Међу темама тридесет књига које је написао су
 В. И. Лењин, науке и виски. Једно поглавље код нас објављене књиге *Висора-*
ван албајроса Кенета Вајта (Центар за геопоетику, Београд) посвећено је
 овом писцу. *Чаши чисте воде* настала је 1937.

Превео с енглеског НЕНАД ЈОВАНОВИЋ

³ Област у југозападној Енглеској, последњи део земље који је доспео под
 власт Саксонаца (837). Захваљујући географској изолованости Корнвола, у
 њему се дуго одржао келтски језик. (*ѿрим. ѿрев.*)